خیبر پختونخوا ټیکسټ بک بورډ

پښتو (انتخابي) — د هنرونو ډله — ۷۵ نمبرې

نهم جماعت

پښتو

مکمل کتاب نوټونه

نثر، شاعري، ګرامر او د امتحان مهارتونه

اهم ټکي، مختصر سوالات، اوږد سوالات او معروضي سوالات

جوابي کلید سره

د خیبر پختونخوا ټولو بورډونو لپاره

پېښور • مردان • سوات • ایبټ آباد • بنوں • کوهاټ • ملاکنډ • ډېره اسماعیل خان

زاهد نوټونه — zahidenotes.com

دا نوټونه اصلي مواد دي، د کتاب متن نه دی.

طالب علم دې له خپل کتاب سره یوځای له دې نوټونو څخه تیاري وکړي.

د لوستونکي لپاره مهم نوټ — مهرباني وکړئ دا پاڼه لومړی ولولئ

دا مضمون انتخابي دی، لازمي نه دی. پښتو په نهم جماعت کښې د خیبر پختونخوا په بورډونو کښې د هنرونو ډلې (Arts Group) انتخابي مضمون دی. دا لازمي مضمون نه دی. د دې مضمون ټولې نمبرې ۷۵ دي.

د دې کتاب د لوستونو فهرست څنګه جوړ شوی دی؟ د خیبر پختونخوا ټیکسټ بک بورډ د نهم جماعت پښتو کتاب بشپړ فهرست په دوو خپلواکو سرچینو کښې تایید نه شو. له همدې امله د دې نوټونو د لوستونو نومونه او ترتیب د **بورډ د ۲۰۲۴ کال پرچې** له هغو موضوعاتو څخه اخیستل شوي دي چې په پرچه کښې راغلي وو. دا د کتاب د فهرست بشپړ بدیل نه دی.

تاسو څه وکړئ: خپل چاپ شوی کتاب واخلئ او د هغه فهرست له دې نوټونو سره پرتله کړئ. که کوم لوست په دې نوټونو کښې نه وي، نو هغه لوست له خپل کتاب څخه ولولئ. که د کوم لوست نوم یا ترتیب توپیر ولري، نو د خپل کتاب نوم او ترتیب سم وګڼئ.

د پرچې د نمبرو تقسیم: د ۷۵ نمبرو ټولټال دوه ځایه تایید شوی دی. خو د برخې په برخه تقسیم (معروضي ۱۵، مختصر ۳۶، اوږد ۲۴) د **۲۰۲۴ کال د بورډ پرچې د پوښتنو له شمېر څخه اخیستل شوی** دی، نه د بورډ له رسمي خپاره شوي تقسیم څخه. د وروستي تفصیل لپاره خپل بورډ وګورئ.

د کیسو په اړه: ځینې کیسې (لکه بادشاه او طبیب، مېرټون، ماسټر عبدالکریم) یوازې په نوم او د پرچې په پوښتنه کښې راغلي دي. د هغو کیسو بشپړ متن په دې نوټونو کښې نه دی لیکل شوی، ځکه چې د هغو کیسو اصلي متن زموږ لاس ته نه دی رسېدلی او موږ یې په خپله نه جوړوو. هغه لوستونه له خپل کتاب څخه ولولئ.

شعرونه: په دې نوټونو کښې د هېڅ شعر هېڅ بیت یا کرښه نه ده نقل شوې. شعرونه یوازې د هغو مرکزي خیال او موضوع له مخې تشریح شوي دي.

یادونه: دا نوټونه ستاسو د کتاب بدیل نه دي. اصلي کتاب واخلئ، هغه ولولئ، او دا نوټونه د تیارۍ او دهرولو لپاره وکاروئ.

فهرست

۱. د پرچې طریقه کار او تیاري

۲. لوست ۱: یثرب

۳. لوست ۲: خطبه حجة الوداع

۴. لوست ۳: حضرت اسماعیل علیه السلام

۵. لوست ۴: سوات

۶. لوست ۵: بادشاه او طبیب

۷. لوست ۶: مېرتون

۸. لوست ۷: اهرام مصر

۹. لوست ۸: ماسټر عبدالکریم

۱۰. لوست ۹: د پاکستان قومونه

۱۱. لوست ۱۰: حضرت بلال رضی الله عنه

۱۲. لوست ۱۱: خدائې خدمتګار

۱۳. لوست ۱۲: میا سید رسول رسا

۱۴. شاعري ۱: رحمان بابا

۱۵. شاعري ۲: د عمل قوت

۱۶. شاعري ۳: اے زما وطنه

۱۷. شاعري ۴: ټپې (لوک شعر)

۱۸. شخصیتونه: پریشان خټک، غني خان، قلندر مومند

۱۹. ګرامر ۱: متضاد

۲۰. ګرامر ۲: محاورې

۲۱. ګرامر ۳: اعداد په ټکو کښې

۲۲. ګرامر ۴: د شاعرانو کلونه

۲۳. د امتحان مهارتونه: کیسه، درخواست، ژباړه

۲۴. معروضي سوالات (۸۰)

۲۵. مختصر سوالات (۳۰)

۲۶. اوزد سوالات (۱۲)

۲۷. جوابي کلید

نوټ: د لوستونو نومونه د بورډ د ۲۰۲۴ کال پرچې له موضوعاتو څخه اخیستل شوي دي. خپل کتاب سره یې پرتله کړئ.

د پرچې طریقه کار او تیاري

پښتو (انتخابي) نهم جماعت پرچه ټولې **۷۵ نمبرې** ده او وخت یې **۳ ساعته** دی. دا مضمون د هنرونو ډلې انتخابي مضمون دی.

برخه	پوښتنې	نمبرې	وخت
معروضي (Objective)	۱۵ معروضي سوالات، هر یو ۱ نمبر	۱۵	۲۰ دقیقې
مختصر سوالات	۱۲ پوښتنو څخه ۹ ځواب کړئ، هر یو ۴ نمبرې	۳۶	۲ ساعته ۴۰ دقیقې
اوږد سوالات	۴ پوښتنو څخه ۳ ځواب کړئ، هر یو ۸ نمبرې	۲۴	
ټولټال		**۷۵**	**۳ ساعته**

د اوږدو پوښتنو څلور برخې: (۱) یوه عبارت په اسانه پښتو کښې بیا ولیکئ، (۲) د دوو شعرونو تشریح په اسانه پښتو کښې ولیکئ، (۳) کیسه ولیکئ یا درخواست ولیکئ، (۴) اردو عبارت پښتو ته وژباړئ یا په یوه شخصیت نوټ ولیکئ.

> **سرچینه:** ټولټال ۷۵ نمبرې د بورډ د نمبرو جدول څخه تایید شوې دي. د برخې په برخه تقسیم د ۲۰۲۴ کال د پښور بورډ پرچې د پوښتنو له شمېر څخه اخیستل شوی دی. که ستاسو بورډ بل تقسیم خپور کړي وي، نو هغه ومنئ.

تیاري څنګه وکړئ

- لومړی هر لوست ولولئ او د هغه مرکزي خیال وپیژنئ.
- بیا مختصر سوالات خپله ولیکئ او له ځوابونو سره یې پرتله کړئ.
- شعرونه د مرکزي خیال له مخې یاد کړئ، بیتونه مه حفظوئ.
- ګرامر هره ورځ تکرار کړئ: متضاد، محاورې او اعداد.
- کیسه، درخواست او ژباړه په لیکلو سره مشق کړئ.
- د ۲۰۲۴ کال پرچه وګورئ او د هغې پوښتنې حل کړئ.

لوست ۱: یثرب

یثرب د مدینې منورې پخوانی نوم دی. کله چې رسول الله صلی الله علیه وسلم له مکې څخه هجرت وکړ، نو یثرب ته راغی او دا ښار د مدینې په نوم مشهور شو. د یثرب خاورې ته له همدې امله ستر عزت ورکړل شو.

اهم ټکي

- یثرب د مدینې منورې پخوانی نوم دی.
- رسول الله صلی الله علیه وسلم له مکې څخه یثرب ته هجرت وکړ.
- د یثرب خلکو (انصارو) رسول الله ته هرکلی ووایه او خپلې کورنۍ او شتمنۍ یې ورسره شریکې کړې.
- په یثرب کښې د اسلام لومړی مرکز جوړ شو او مسجد نبوي جوړ شو.
- د یثرب خاورې ته دا عزت ورکړل شو چې د رسول الله صلی الله علیه وسلم روضه پکښې ده.
- یثرب د اسلام دوهم مقدس ښار دی.

مختصر سوالات

پوښتنه: یثرب د کوم ښار پخوانی نوم دی؟

ځواب: یثرب د مدینې منورې پخوانی نوم دی.

پوښتنه: رسول الله صلی الله علیه وسلم ولې یثرب ته هجرت وکړ؟

ځواب: کله چې په مکه کښې ظلم زیات شو، نو رسول الله صلی الله علیه وسلم یثرب ته هجرت وکړ.

پوښتنه: انصارو رسول الله ته څه وکړل؟

ځواب: انصارو رسول الله او مهاجرینو ته هرکلی ووایه او خپلې کورنۍ او شتمنۍ یې ورسره شریکې کړې.

پوښتنه: د یثرب خاورې ولې دومره عزت لري؟

ځواب: ځکه چې د رسول الله صلی الله علیه وسلم روضه مبارکه پکښې ده او دا د اسلام دوهم مقدس ښار دی.

لوست ۲: خطبه حجة الوداع

خطبه حجة الوداع هغه خطبه ده چې رسول الله صلى الله عليه وسلم په ۱۰ هجري کښې د حج په وخت د عرفات په ميدان کښې وفرمايله. دا خطبه د اسلام د بنسټيزو اصولو او د انسانانو د حقوقو بشپړ اعلان دی.

اهم ټکي

- دا خطبه د عرفات په ميدان کښې د حج په ورځ وفرمايل شوه.
- رسول الله وفرمايل چې د انسان وينه، مال او عزت يو پر بل حرام دی.
- هېڅ عرب پر عجمي او هېڅ عجمي پر عرب باندې برتري نه لري، مګر په تقوا کښې.
- د ښځو حقوق ادا کړئ او له هغوی سره ښه سلوک وکړئ.
- ټول مسلمانان سره وروڼه دي.
- قرآن او سنت مضبوط ونيسئ، کله به ګمراه نه شئ.

مختصر سوالات

پوښتنه: خطبه حجة الوداع چېرته وفرمايل شوه؟

ځواب: د عرفات په ميدان کښې د حج په ورځ وفرمايل شوه.

پوښتنه: رسول الله په دې خطبه کښې د وينې او مال په اړه څه وفرمايل؟

ځواب: وفرمايل چې د يو مسلمان وينه، مال او عزت پر بل مسلمان حرام دی.

پوښتنه: د عرب او عجمي په اړه څه وفرمايل؟

ځواب: هېڅ عرب پر عجمي او هېڅ عجمي پر عرب برتري نه لري، مګر په تقوا کښې.

پوښتنه: د مسلمانانو ترمنځ اړيکه څه ده؟

ځواب: ټول مسلمانان سره وروڼه دي.

لوست ۳: حضرت اسماعیل علیه السلام

حضرت اسماعیل علیه السلام د حضرت ابراهیم علیه السلام زوی و. کله چې حضرت ابراهیم علیه السلام په خوب کښې ولیدل چې خپل زوی قربانوي، نو حضرت اسماعیل علیه السلام یې ومنله او صبر یې وکړ. الله تعالی د هغه په ځای یو پسه قرباني کړ.

اهم ټکي

- حضرت اسماعیل علیه السلام د حضرت ابراهیم علیه السلام او حضرت هاجرې زوی و.
- حضرت ابراهیم علیه السلام په خوب کښې ولیدل چې اسماعیل قربانوي.
- حضرت اسماعیل علیه السلام د پلار حکم ومنلو او صبر یې وکړ.
- الله تعالی د اسماعیل په ځای یو پسه قرباني کړ.
- حضرت اسماعیل او حضرت ابراهیم علیهما السلام یوځای د کعبې بنسټ کېښود.
- د زمزم چینې کیسه له حضرت هاجرې سره تړلې ده.

مختصر سوالات

پوښتنه: حضرت اسماعیل علیه السلام د چا زوی و؟

ځواب: د حضرت ابراهیم علیه السلام او حضرت هاجرې زوی و.

پوښتنه: حضرت ابراهیم علیه السلام په خوب کښې څه ولیدل؟

ځواب: ولیدل چې خپل زوی اسماعیل قربانوي.

پوښتنه: حضرت اسماعیل علیه السلام د پلار حکم ته څه ځواب ورکړ؟

ځواب: هغه د پلار حکم ومنلو او صبر یې وکړ.

پوښتنه: د قربانۍ په ځای الله تعالی څه ورکړل؟

ځواب: الله تعالی د اسماعیل په ځای یو پسه قرباني کړ.

لوست ۴: سوات

سوات د خیبر پختونخوا یوه ښکلې وادۍ ده چې د خپلې شنې اوبه، سیندونو، غرونو او میوو له امله مشهوره ده. د سوات سیند له دې وادۍ څخه تېریږي او ځمکې شنه کوي. سوات د سیاحت لپاره د پاکستان یو له غوره ځایونو څخه دی.

اهم ټکي

- سوات د خیبر پختونخوا یوه ښکلې وادۍ ده.
- د سوات سیند له دې وادۍ څخه تېریږي او ځمکې شنه کوي.
- سوات د خپلې طبیعي ښکلا، میوو او سیاحت له امله مشهور دی.
- مینګوره د سوات مرکز دی.
- سوات د ګندهارا لرغوني تمدن مرکز هم پاتې شوی دی.
- مالم جبه د سوات مشهور سیاحتي ځای دی.

مختصر سوالات

پوښتنه: سوات ولې مشهور دی؟

ځواب: سوات د خپلې طبیعي ښکلا، شنو غرونو، سیندونو او سیاحت له امله مشهور دی.

پوښتنه: د سوات مرکز کوم ښار دی؟

ځواب: مینګوره د سوات مرکز دی.

پوښتنه: د سوات سیند څه کوي؟

ځواب: د سوات سیند له وادۍ څخه تېریږي او ځمکې شنه کوي.

پوښتنه: مالم جبه څه دی؟

ځواب: مالم جبه د سوات یو مشهور سیاحتي ځای دی.

> **د پرچې لپاره:** د ۲۰۲۴ کال پرچې پوښتنه: «د سوات کلمه له کوم ځایه راغلې او چا راوړې ده؟» — ځواب له خپل کتاب څخه ولیکئ.

لوست ۵: بادشاه او طبیب

اهم ټکي

- دا کیسه په کتاب کښې د یو بادشاه او یو طبیب په اړه ده.
- د دې کیسې بشپړ متن په دې نوټونو کښې نه دی ورکړل شوی، ځکه چې د هغې اصلي متن زموږ لاس ته نه دی رسېدلی.
- دا لوست له خپل چاپ شوي کتاب څخه ولولئ.
- د امتحان لپاره د کیسې مرکزي خیال، د هغې سبق او مهم ټکي یاد کړئ.

> **د پرچې لپاره:** د ۲۰۲۴ کال پرچې پوښتنه: «بادشاه له طبیب سره څه سلوک وکړ؟» — ځواب له خپل کتاب څخه ولیکئ.

لوست ٦: مېرتون

اهم ټکي

- دا لوست په کتاب کښې د «مېرتون» په اړه دی.
- د دې لوست بشپړ متن په دې نوټونو کښې نه دی ورکړل شوی، ځکه چې د هغه اصلي متن زموږ لاس ته نه دی رسېدلی.
- دا لوست له خپل چاپ شوي کتاب څخه ولولئ.
- د امتحان لپاره له دې لوست څخه ترلاسه شوی سبق یاد کړئ.

> **د پرچې لپاره:** د ۲۰۲۴ کال پرچې پوښتنه: «له مېرتون څخه څه سبق ترلاسه کېږي؟» — ځواب له خپل کتاب څخه ولیکئ.

لوست ۷: اهرام مصر

د مصر اهرام د نړۍ تر ټولو لرغوني او مشهور ودانۍ دي چې د فرعونانو لپاره جوړې شوې وې. اهرام د انسان د هنر، محنت او صبر ستر ثبوت دی او نن هم د نړۍ خلک ورته د حیرانتیا په سترګه ګوري.

اهم ټکي

- اهرام د مصر په ګیزه کښې دي.
- اهرام د فرعونانو قبرونه وو.
- تر ټولو لوی هرم د خوفو هرم دی.
- اهرام شاوخوا څلور نیم زره کاله پخواني دي.
- اهرام د ډبرو له لویو ټوټو څخه جوړ شوي دي.
- اهرام د نړۍ له اوو عجایبو څخه یو دی.

مختصر سوالات

پوښتنه: اهرام چېرته دي؟

ځواب: د مصر په ګیزه کښې دي.

پوښتنه: اهرام ولې جوړ شوي وو؟

ځواب: اهرام د فرعونانو قبرونه وو.

پوښتنه: تر ټولو لوی هرم د چا دی؟

ځواب: د خوفو هرم تر ټولو لوی دی.

پوښتنه: اهرام څومره پخواني دي؟

ځواب: اهرام شاوخوا څلور نیم زره کاله پخواني دي.

لوست ۸: ماسټر عبدالکریم

اهم ټکي

- دا لوست په کتاب کښې د ماسټر عبدالکریم په اړه دی.
- د دې لوست بشپړ متن په دې نوټونو کښې نه دی ورکړل شوی، ځکه چې د هغه اصلي متن زموږ لاس ته نه دی رسېدلی.
- دا لوست له خپل چاپ شوي کتاب څخه ولولئ.
- د امتحان لپاره د ماسټر عبدالکریم د «ټکل» مهم ټکي یاد کړئ.

> **د پرچې لپاره:** د ۲۰۲۴ کال پرچې پوښتنه: «ماسټر عبدالکریم په خپل ټکل کښې د کومو پانو یادونه کړې ده؟» — ځواب له خپل کتاب څخه ولیکئ.

لوست ۹: د پاکستان قومونه

په پاکستان کښې بېلابېل قومونه اوسي: پنجابیان، پښتانه، سندهیان، بلوڅان او نور. دا ټول قومونه یو ملت جوړوي. د هغوی ګډ دین، ګډ تاریخ، قومي ژبه او یو اساسي قانون هغوی سره تړي.

اهم ټکي

- په پاکستان کښې پنجابیان، پښتانه، سندهیان، بلوڅان او نور قومونه اوسي.
- د ټولو قومونو ګډ دین اسلام دی.
- اردو د پاکستان قومي ژبه ده چې ټول قومونه سره نښلوي.
- ټول قومونه د یو اساسي قانون لاندې ژوند کوي.
- د قومونو ترمنځ وروروليِ او یووالی د هېواد ځواک دی.
- د هر قوم خپله ژبه، کلتور او رواجونه د پاکستان ښکلا ده.

مختصر سوالات

پوښتنه: په پاکستان کښې کوم قومونه اوسي؟

ځواب: پنجابیان، پښتانه، سندهیان، بلوڅان او نور قومونه.

پوښتنه: د پاکستان قومونه څنګه سره تړلي دي؟

ځواب: د ګډ دین، ګډ تاریخ، قومي ژبې او یو اساسي قانون له لارې سره تړلي دي.

پوښتنه: د پاکستان قومي ژبه کومه ده؟

ځواب: اردو د پاکستان قومي ژبه ده.

پوښتنه: د قومونو یووالی ولې مهم دی؟

ځواب: یووالی د هېواد ځواک دی او پرته له یووالي هېواد پرمختګ نه شي کولی.

لوست ۱۰: حضرت بلال رضی الله عنه

حضرت بلال رضی الله عنه د اسلام لومړی موذن و. هغه د حبشې یو غلام و چې د اسلام په راوړلو یې د خپل مالک سخت ظلمونه وزغمل، خو له خپل دین څخه ونه اوښت. حضرت ابوبکر صدیق رضی الله عنه هغه واخیست او آزاد یې کړ.

اهم ټکي

- حضرت بلال رضی الله عنه د حبشې اوسېدونکی و.
- هغه د امیه بن خلف غلام و.
- د اسلام په راوړلو یې د خپل مالک سخت ظلمونه وزغمل او «احد، احد» یې ویل.
- حضرت ابوبکر صدیق رضی الله عنه هغه واخیست او آزاد یې کړ.
- حضرت بلال رضی الله عنه د اسلام لومړی موذن و.
- د فتحې مکې په ورځ هغه د کعبې پر بام اذان ورکړ.

مختصر سوالات

پوښتنه: حضرت بلال رضی الله عنه د کوم ځای اوسېدونکی و؟

ځواب: د حبشې اوسېدونکی و.

پوښتنه: د حضرت بلال مالک څوک و؟

ځواب: امیه بن خلف د هغه مالک و.

پوښتنه: حضرت بلال رضی الله عنه چا آزاد کړ؟

ځواب: حضرت ابوبکر صدیق رضی الله عنه هغه آزاد کړ.

پوښتنه: حضرت بلال رضی الله عنه د اسلام لومړی څه و؟

ځواب: د اسلام لومړی موذن و.

لوست ۱۱: خدائي خدمتګار

خدائي خدمتګار هغه تحریک و چې خان عبدالغفار خان (باچا خان) پیل کړ. د دې تحریک غړو د عدم تشدد لاره غوره کړه او د خلکو خدمت یې خپل هدف وګرځاوه. باچا خان پښتنو ته د تعلیم، یووالي او خدمت سبق ورکړ.

اهم ټکي

- خدائي خدمتګار تحریک خان عبدالغفار خان پیل کړ.
- د دې تحریک بنسټ په عدم تشدد او خدمت و.
- د تحریک غړي سره کمیسونه اغوستل، له همدې امله ورته «سره کمیس» هم ویل کېده.
- باچا خان پښتنو ته د تعلیم، یووالي او خدمت سبق ورکړ.
- دا تحریک د پښتنو د سیاسي او ټولنیزې بیداړ لپاره کار وکړ.
- باچا خان ته «د سرحد ګاندي» هم ویل کېږي.

مختصر سوالات

پوښتنه: خدائي خدمتګار تحریک چا پیل کړ؟

ځواب: خان عبدالغفار خان (باچا خان) پیل کړ.

پوښتنه: د دې تحریک بنسټ څه و؟

ځواب: د دې تحریک بنسټ په عدم تشدد او د خلکو خدمت و.

پوښتنه: د تحریک غړو ته ولې «سره کمیس» ویل کېده؟

ځواب: ځکه چې هغوی سره کمیسونه اغوستل.

پوښتنه: باچا خان پښتنو ته څه سبق ورکړ؟

ځواب: د تعلیم، یووالي او خدمت سبق ورکړ.

لوست ۱۲: میا سید رسول رسا

اهم ټکي

- میا سید رسول رسا د پښتو د نوې افسانې لیکونکی دی.
- د دې لوست بشپړ متن په دې نوټونو کښې نه دی ورکړل شوی، ځکه چې د هغه اصلي متن زموږ لاس ته نه دی رسېدلی.
- دا لوست له خپل چاپ شوي کتاب څخه ولولئ.
- د امتحان لپاره د دې لوست مرکزي خیال او مهم ټکي یاد کړئ.

> **د پرچې لپاره:** د ۲۰۲۴ کال پرچې معروضي پوښتنه: میا سید رسول رسا د کومې افسانې لیکونکی دی؟ — د نوې افسانې.

شاعري ۱: رحمان بابا

رحمان بابا (۱۶۳۲–۱۷۰۶) د پښتو ژبې ستر صوفي شاعر و. هغه په پېښور کښې اوسېده او د هغه دیوان د پښتو ادب یو ستر خزانه ده. د هغه شاعرۍ مرکزي موضوعات د الله مینه، انسانیت، عاجزي او سوله دي.

اهم ټکي

- رحمان بابا د پښتو ستر صوفي شاعر و.
- هغه په ۱۷مه پېړۍ کښې په پېښور کښې اوسېده.
- د هغه دیوان د پښتو ادب یو ستر خزانه ده.
- د هغه شاعرۍ مرکزي موضوعات: د الله مینه، انسانیت او عاجزي.
- د ۲۰۲۴ کال پرچې کښې د رحمان بابا د هغه نظم تشریح غوښتل شوې وه چې د لارې هوارولو په اړه دی.
- د دې نظم مرکزي خیال: د خلکو لپاره لار اسانه کړئ او د هغوی ستونزې لرې کړئ.

مختصر سوالات

پوښتنه: رحمان بابا څوک و؟

ځواب: رحمان بابا د پښتو ژبې ستر صوفي شاعر و.

پوښتنه: رحمان بابا کله اوسېده؟

ځواب: هغه په ۱۷مه پېړۍ (۱۶۳۲–۱۷۰۶) کښې اوسېده.

پوښتنه: د رحمان بابا د شاعرۍ مرکزي موضوعات کوم دي؟

ځواب: د الله مینه، انسانیت، عاجزي او سوله.

> **د پرچې لپاره:** د ۲۰۲۴ کال پرچې پوښتنه: د رحمان بابا د نظم تشریح په اسانه پښتو کښې ولیکئ. یادونه: په دې نوټونو کښې د شعر هېڅ کرښه نه ده نقل شوې، یوازې مرکزي خیال ورکړل شوی دی.

شاعري ۲: د عمل قوت

«د عمل قوت» هغه نظم دی چې پکښې شاعر وایي چې قومونه په خبرو نه، بلکې په عمل جوړېږي. د دې نظم مرکزي خیال دا دی چې انسان دې په خپل ځان کښې د عمل قوت پیدا کړي او په محنت سره خپلې موخې ته ورسېږي.

اهم ټکي

- د دې نظم مرکزي خیال: قومونه په خبرو نه، بلکې په عمل جوړېږي.
- شاعر وایي چې انسان دې په خپل ځان کښې د عمل قوت پیدا کړي.
- محنت، صبر او عمل د کامیابۍ لار ده.
- یوازې خبرې کول هېڅ نه بدلوي، عمل کول بدلون راولي.

مختصر سوالات

پوښتنه: د «د عمل قوت» نظم مرکزي خیال څه دی؟

ځواب: قومونه په خبرو نه، بلکې په عمل جوړېږي.

پوښتنه: شاعر انسان ته څه وایي؟

ځواب: شاعر وایي چې په خپل ځان کښې د عمل قوت پیدا کړئ.

پوښتنه: د کامیابۍ لار څه ده؟

ځواب: محنت، صبر او عمل د کامیابۍ لار ده.

> **د پرچې لپاره:** د دې نظم شاعر نوم له خپل کتاب څخه وګورئ. د ۲۰۲۴ کال پرچې کښې د دې نظم تشریح غوښتل شوې وه.

شاعري ۳: اے زما وطنه

«اے زما وطنه» یو وطنپال نظم دی چې پکښې شاعر خپل وطن سره مینه څرګندوي. د دې نظم مرکزي خیال دا دی چې وطن د انسان لپاره تر ټولو ګران شی دی او د هغه لپاره قرباني ورکول ویاړ دی.

اهم ټکي

- دا یو وطنپال نظم دی.
- شاعر پکښې خپل وطن سره مینه او وفاداري څرګندوي.
- د وطن ښکلا، تاریخ او خلک د شاعر ویاړ دي.
- د وطن لپاره قرباني ورکول ویاړ ګڼل کېږي.

مختصر سوالات

پوښتنه: «اے زما وطنه» کوم ډول نظم دی؟

ځواب: دا یو وطنپال نظم دی.

پوښتنه: شاعر په دې نظم کښې څه څرګندوي؟

ځواب: خپل وطن سره مینه او وفاداري څرګندوي.

پوښتنه: د وطن لپاره قرباني څه ګڼل کېږي؟

ځواب: د وطن لپاره قرباني ورکول ویاړ ګڼل کېږي.

> **د پرچې لپاره:** د ۲۰۲۴ کال پرچې معروضي برخه کښې د دې نظم په اړه پوښتنه راغلې وه.

شاعري ۴: ټپې (لوک شعر)

ټپه د پښتو لوک شعر یوه مشهوره بڼه ده. ټپه دوه کرښې لري او په غوږو او میلو کښې ویل کېږي. د ټپو موضوعات مینه، زړورتیا، جلاوطني، وطن او د ژوند نورې چارې دي.

اهم ټکي

- ټپه د پښتو لوک شعر یوه مشهوره بڼه ده.
- ټپه دوه کرښې لري.
- ټپې په غوږو، میلو او جشنونو کښې ویل کېږي.
- د ټپو موضوعات: مینه، زړورتیا، جلاوطني او وطن.
- ټپې د پښتو کلتور او ادب یوه ژوندۍ برخه ده.

مختصر سوالات

پوښتنه: ټپه څه ده؟

ځواب: ټپه د پښتو لوک شعر یوه مشهوره بڼه ده.

پوښتنه: ټپه څو کرښې لري؟

ځواب: ټپه دوه کرښې لري.

پوښتنه: د ټپو موضوعات کوم دي؟

ځواب: مینه، زړورتیا، جلاوطني او وطن.

> **د پرچې لپاره:** د ۲۰۲۴ کال پرچې پوښتنه: «د خپلې خوښې څلور ټپې ولیکئ.» — هغه څلور ټپې ولیکئ چې تاسو له خپل کتاب یا سیمې څخه زده کړې دي.

شخصیتونه — د نوټ لپاره

پریشان خټک (۱۹۳۲–۲۰۰۹)

پریشان خټک د پښتو ژبې شاعر او لیکوال و. هغه د اکورې خټک اوسېدونکی و. د هغه شعري مجموعه «زېر کلونه» ده. د هغه شاعري ساده، زړه راښکونکې او د خلکو د ژوند په اړه ده.

غني خان (۱۹۱۴–۱۹۹۶)

غني خان د خان عبدالغفار خان (باچا خان) زوی و. هغه د پښتو ژبې یو ستر شاعر و. د هغه شاعرۍ موضوعات مینه، ښکلا، طبیعت او تصوف دي. هغه د خپلې ازادې او بېلې شاعرۍ له امله مشهور دی.

قلندر مومند (۱۹۳۰–۲۰۰۳)

قلندر مومند د پښتو ژبې لیکوال، عالم او نقاد و. هغه په پښتو او اردو دواړو ژبو کښې لیکل کول. د هغه اردو کتاب «وحدت الوجود اور بک بینک» د ساینس په اړه دی. هغه د پښتو ادب په وده کښې مهم رول ولوباوه.

سیده قانته بیګم

سیده قانته بیګم د ۲۰۲۴ کال پرچې کښې د نوټ لپاره یو له موضوعاتو څخه وه. د هغې په اړه بشپړ معلومات په دې نوټونو کښې نه دي ورکړل شوي. د هغې په اړه نوټ له خپل کتاب څخه ولولئ او ولیکئ.

> **د پرچې لپاره:** په پرچه کښې په یو شخصیت نوټ لیکل غوښتل کېږي. د شخصیت ژوند، کار او اهمیت په دریو برخو کښې ولیکئ: (۱) ژوند، (۲) کار، (۳) اهمیت.

ګرامر ۱: متضاد

متضاد هغه ټکي دي چې معنی یې یو له بل سره مخالف وي. لکه: ښه او بد، ورځ او شپه.

ټکی	متضاد
سحر	ماښام
تیاره	رڼا
سپرلي	منی
روان	ولاړ
ښه	بد
لوی	وړوکی
ګرم	یخ
ورځ	شپه
رښتیا	دروغ
نږدې	لرې
پورته	ښکته
مخکې	وروسته

د ۲۰۲۴ کال پرچې پوښتنه: د لاندې ټکو متضاد ولیکئ: سحر، تیاره، سپرلي، روان. ځوابونه: سحر — ماښام، تیاره — رڼا، سپرلي — منی، روان — ولاړ.

ګرامر ۲: محاوري

محاوره هغه ټکي يا جمله ده چې معنی يې له لفظي معنی څخه بېله وي. محاوري ژبه ښکلې او اغېزمنه کوي.

محاوره	معنی
سترګې په لار	په تمه اوسېدل، د چا انتظار کول
زړه ماتېدل	غمجن کېدل، هیله ماتېدل
لاس تر کاره کول	کار شروع کول
په خوله خوله	له یو چا څخه بل چا ته خبر رسېدل
غوږ نیول	په پام سره اورېدل
اوزه په اوزه	یوځای او په یووالي سره ولاړېدل

د ۲۰۲۴ کال پرچې پوښتنه: «د محاورو نه ګلستان چا جوړ کړی دی؟» — د دې پوښتنې ځواب له خپل کتاب څخه وګورئ، ځکه چې د محاورو د ګلستان لیکوال نوم په کتاب کښې ورکړل شوی دی.

ګرامر ۳: اعداد په ټکو کښې

په پښتو کښې اعداد په ټکو کښې لیکل یو مهم ګرامري مهارت دی. لاندې جدول یاد کړئ.

عدد	په ټکو کښې
۱	یو
۲	دوه
۳	درې
۴	څلور
۵	پنځه
٦	شپږ
۷	اووه
۸	اته
۹	نهه
۱۰	لس
۱۱	یوولس
۱۲	دولس
۱۳	دیارلس
۱۴	څوارلس
۱۵	پنځلس
۱٦	شپاړس
۱۷	اوولس
۱۸	اتلس
۱۹	نولس
۲۰	شل

ګرامر ۳: اعداد په ټکو کښې (ادامه)

عدد	په ټکو کښې
۳۰	دېرش
۴۰	څلوېښت
۵۰	پنځوس
۶۰	شپېته
۷۰	اویا
۸۰	اتیا
۹۰	نوي
۱۰۰	سل
۱۰۰۰	زر

لوی اعداد

عدد	په ټکو کښې
۷۰۰۰	اوه زره
۴۴۵۱	څلور زره څلور سوه یو پنځوس
۹۵۰۰	نهه زره پینځه سوه
۸۷۸۸	اته زره اووه سوه اته اتیا
۱۴۰۰۰	څوارلس زره
۱۰۵۰۰	لس زره پینځه سوه
۸۷۸۰	اته زره اووه سوه اتیا
۱۳۴۳۰	دیارلس زره څلور سوه دېرش

د ۲۰۱۵ کال ماډل پرچې پوښتنه: لاندې اعداد په ټکو کښې ولیکئ: ۷۰۰۰، ۴۴۵۱، ۹۵۰۰، ۸۷۸۸. ځوابونه په پورته جدول کښې ورکړل شوي دي.

ګرامر ۴: د شاعرانو د زېږېدو او مړينې کلونه

په پرچه کښې ځينې وخت د شاعرانو د زېږېدو او مړينې کلونه پوښتل کېږي. لاندې جدول یاد کړئ.

شاعر	زېږېدنه	مړينه
رحمان بابا	۱۶۳۲	۱۷۰۶
خوشحال خان خټک	۱۶۱۳	۱۶۸۹
غني خان	۱۹۱۴	۱۹۹۶
پريشان خټک	۱۹۳۲	۲۰۰۹
قلندر مومند	۱۹۳۰	۲۰۰۳

د ۲۰۱۵ کال ماډل پرچې پوښتنه: په هغه پرچه کښې کلونه ۱۹۵۸، ۱۹۶۰، ۱۹۵۵ او ۱۹۴۰ ورکړل شوي وو چې له شاعرانو سره يې سمون غوښتل شوی و. دا کلونه د کومو شاعرانو دي، دا له خپل کتاب څخه وګورئ.

د امتحان مهارتونه ۱: کیسه او درخواست

کیسه لیکل — درې موضوعات

۱ـ لالچ توره بلا ده: مرکزي خیال: لالچ انسان تباه کوي. د کیسې جوړښت: یو سړی چې ډېر لالچي و، د نورو مال په لالچ کښې خپل مال هم وبایللو. پای: لالچ تل تاوان رسوي.

۲ـ د احسان بدله احسان: مرکزي خیال: چې څوک له تاسو سره احسان وکړي، تاسو هم له هغه سره احسان وکړئ. د کیسې جوړښت: یو سړی چې له بل چا سره یې مرسته کړې وه، وروسته هغه کس هم ورسره مرسته وکړه. پای: احسان هېڅکله نه هېرېږي.

۳ـ چې څه کړې هغه به ړېبې: مرکزي خیال: انسان چې څه کوي، هماغه پایله یې ترلاسه کوي. د کیسې جوړښت: یو کس چې له نورو سره بد سلوک یې کاوه، په پای کښې یې خپله هم هماغه وموندل. پای: ښه وکړئ، ښه به وموميئ.

درخواست لیکل — د فیس معافۍ لپاره

درخواست په دې ترتیب ولیکئ: (۱) سرلیک: «بخدمت جناب هېډ ماسټر صاحب»، (۲) موضوع: «د فیس معافۍ لپاره درخواست»، (۳) متن: خپل حال ولیکئ — زما پلار غریب دی او فیس نه شي ورکولی، مهرباني وکړئ زما فیس معاف کړئ، (۴) په پای کښې خپل نوم، ټولګی او تاریخ ولیکئ.

> **یادونه:** کیسه او درخواست دواړه په خپلو ټکو کښې ولیکئ. د کتاب کیسه په یادولو سره یې مه لیکئ، بلکې مرکزي خیال واخلئ او خپله کیسه جوړه کړئ.

د امتحان مهارتونه ۲: ژباړه او عبارت بیا لیکل

ژباړه (اردو عبارت پښتو ته)

- لومړی ټوله عبارت په پام سره ولولئ او د هغې معنی وپیژنئ.
- د ټکي په ټکي ژباړې پر ځای د جملې معنی پښتو ته واړوئ.
- پښتو دې طبیعي او روانه وي، لکه چې تاسو په ورځني ژوند کښې خبرې کوئ.
- د ګرامر سموالي ته پام وکړئ: فعل، فاعل او مفعول په سم ځای کښې کېږدئ.
- په پای کښې خپله ژباړه بیا ولولئ او وګورئ چې معنی سمه ده که نه.

عبارت په اسانه پښتو کښې بیا لیکل

- لومړی عبارت ولولئ او د هغه مرکزي خیال وپیژنئ.
- مشکلو ټکو ته اسانه مترادف ټکي وکاروئ.
- اوږدې جملې په لنډو جملو وویشئ.
- د عبارت معنی مه بدلوئ، یوازې یې اسانه کړئ.
- د ۲۰۲۴ کال پرچې کښې د خدائې خدمتګار په اړه عبارت بیا لیکل غوښتل شوي وو.

د شعرونو تشریح

- د شعر مرکزي خیال وپیژنئ او په اسانه پښتو کښې یې ولیکئ.
- د شاعر نوم او د شعر موضوع په پیل کښې ولیکئ.
- د شعر بیتونه مه نقلوئ، یوازې یې معنی ولیکئ.
- تشریح دې لنډه، روښانه او په خپلو ټکو کښې وي.

معروضي سوالات (۱–۱۰)

۱ـ يثرب د کوم ښار پخوانی نوم دی؟

(الف) مکې (ب) مدينې منورې (ج) طائف (د) جدې

۲ـ رسول الله صلی الله علیه وسلم له مکې څخه کوم ښار ته هجرت وکړ؟

(الف) يثرب (ب) طائف (ج) خيبر (د) تبوک

۳ـ د يثرب خلکو ته څه ويل کېږي؟

(الف) مهاجرين (ب) قريش (ج) انصار (د) اوس

۴ـ انصارو رسول الله ته څه وکړل؟

(الف) مخالفت يې وکړ (ب) له ښار څخه يې وشاړه (ج) هېڅ يې ونه کړل (د) هرکلی يې ووايه

۵ـ يثرب د اسلام کوم نمبر مقدس ښار دی؟

(الف) لومړی (ب) دريېم (ج) دوهم (د) څلورم

٦ـ خطبه حجة الوداع چېرته وفرمايل شوه؟

(الف) مکه (ب) مدينه (ج) عرفات (د) منی

۷ـ خطبه حجة الوداع په کوم هجري کال کښې وفرمايل شوه؟

(الف) ۱۰ (ب) ۹ (ج) ۸ (د) ۱۱

۸ـ رسول الله وفرمايل چې برتري په څه کښې ده؟

(الف) شتمنۍ (ب) نسل (ج) تقوا (د) ژبه

۹ـ د مسلمانانو ترمنځ اړيکه څه ده؟

(الف) دښمني (ب) وروروولي (ج) سوداګري (د) هېڅ نه

۱۰ـ رسول الله څه مضبوط نيولو ته وويل؟

(الف) مال (ب) وسله (ج) ځمکه (د) قرآن او سنت

معروضي سوالات (۱۱–۲۰)

۱۱. حضرت اسماعیل علیه السلام د چا زوی و؟

(الف) حضرت یعقوب (ب) حضرت موسی (ج) حضرت ابراهیم (د) حضرت عیسی

۱۲. حضرت ابراهیم علیه السلام په خوب کښې څه ولیدل؟

(الف) کعبه (ب) قرباني (ج) زمزم (د) جنت

۱۳. د اسماعیل په ځای څه قرباني شو؟

(الف) پسه (ب) اوښ (ج) غوا (د) وزه

۱۴. حضرت اسماعیل له چا سره د کعبې بنسټ کېښود؟

(الف) حضرت اسحاق (ب) حضرت یعقوب (ج) حضرت یوسف (د) حضرت ابراهیم

۱۵. سوات د کومې صوبې وادۍ ده؟

(الف) پنجاب (ب) سندھ (ج) خیبر پختونخوا (د) بلوچستان

۱۶. د سوات مرکز کوم ښار دی؟

(الف) پېښور (ب) مینګوره (ج) مردان (د) ایبټ آباد

۱۷. د سوات مشهور سیاحتي ځای کوم دی؟

(الف) مری (ب) ناران (ج) چترال (د) مالم جبه

۱۸. سوات د کوم لرغوني تمدن مرکز پاتې شوی دی؟

(الف) ګندهارا (ب) موهنجوداړو (ج) هړپه (د) ټیکسلا

۱۹. اهرام د کوم هېواد کښې دي؟

(الف) مصر (ب) عراق (ج) یونان (د) روم

۲۰. اهرام په کوم ځای کښې دي؟

(الف) اسکندریه (ب) ګیزه (ج) اسوان (د) لوکسور

معروضي سوالات (۲۱–۳۰)

۲۱. اهرام د چا قبرونه وو؟

(الف) پادریانو (ب) سپاهییانو (ج) فرعونانو (د) سوداګرو

۲۲. تر ټولو لوی هرم د چا دی؟

(الف) خفرع (ب) منکور (ج) رامسس (د) خوفو

۲۳. د پاکستان قومي ژبه کومه ده؟

(الف) اردو (ب) پښتو (ج) پنجابي (د) سندهی

۲۴. په پاکستان کښې د قومونو ګډ دین کوم دی؟

(الف) عیسائیت (ب) اسلام (ج) هندویزم (د) سکھ

۲۵. د قومونو یووالی ولې مهم دی؟

(الف) سوداګري ده (ب) سیاحت دی (ج) د هېواد ځواک دی (د) هېڅ نه

۲۶. پښتانه د پاکستان کوم قوم دی؟

(الف) کوچنی قوم (ب) بهرنی قوم (ج) هېڅ نه (د) یو له لویو قومونو څخه

۲۷. حضرت بلال رضی الله عنه د کوم ځای اوسېدونکی و؟

(الف) فارس (ب) روم (ج) حبشه (د) یمن

۲۸. د حضرت بلال مالک څوک و؟

(الف) ابو جهل (ب) امیه بن خلف (ج) ابو لهب (د) عتبه

۲۹. حضرت بلال رضی الله عنه چا آزاد کړ؟

(الف) حضرت عمر (ب) حضرت عثمان (ج) حضرت علي (د) حضرت ابوبکر صدیق

۳۰. حضرت بلال رضی الله عنه د اسلام لومړی څه و؟

(الف) موذن (ب) قاضي (ج) سپاهی (د) سوداګر

معروضي سوالات (۳۱–۴۰)

۳۱. خدائي خدمتګار تحريک چا پيل کړ؟

(الف) غني خان (ب) خان عبدالغفار خان (ج) پريشان خټک (د) قلندر مومند

۳۲. د دې تحريک بنسټ په څه و؟

(الف) جګړه (ب) سوداګري (ج) سياست (د) عدم تشدد او خدمت

۳۳. د تحريک غړو ته ولې «سره کميس» ويل کېده؟

(الف) شنه کميسونه (ب) سپين کميسونه (ج) سره کميسونه يې اغوستل (د) تور کميسونه

۳۴. باچا خان ته کوم لقب ورکړل شوی دی؟

(الف) د سرحد ګاندي (ب) د پښتو شاعر (ج) د مصر پاچا (د) د سندھ صوفي

۳۵. رحمان بابا څوک و؟

(الف) پاچا (ب) صوفي شاعر (ج) سوداګر (د) سپاهی

۳۶. رحمان بابا په کومه پېړۍ کښې اوسېده؟

(الف) ۱۷مه (ب) ۱۶مه (ج) ۱۸مه (د) ۱۹مه

۳۷. د رحمان بابا ديوان څه دی؟

(الف) تاريخ (ب) جغرافيه (ج) د پښتو ادب خزانه (د) ساينس

۳۸. د «د عمل قوت» نظم مرکزي خيال څه دی؟

(الف) قومونه په خبرو جوړېږي (ب) قومونه په شتمنۍ جوړېږي (ج) قومونه په جګړه جوړېږي (د) قومونه په عمل جوړېږي

۳۹. «اے زما وطنه» کوم ډول نظم دی؟

(الف) وطنپال (ب) مينه (ج) طنز (د) مرثيه

۴۰. ټپه څو کرښې لري؟

(الف) يوه (ب) درې (ج) دوه (د) څلور

معروضي سوالات (۴۱–۵۰)

۴۱. «زېر کلونه» د چا شعري مجموعه ده؟

(الف) غني خان (ب) پريشان خټک (ج) رحمان بابا (د) خوشحال خان

۴۲. غني خان د چا زوی و؟

(الف) باچا خان (ب) پريشان خټک (ج) قلندر مومند (د) رحمان بابا

۴۳. قلندر مومند کوم کتاب ليکلی دی؟

(الف) ديوان (ب) زېر کلونه (ج) وحدت الوجود اور بک بينګ (د) ګلستان

۴۴. ميا سيد رسول رسا د کومې افسانې ليکونکی دی؟

(الف) نوې افسانې (ب) پخوانۍ افسانې (ج) تاريخي افسانې (د) مزاحيه افسانې

۴۵. پريشان خټک چېرته اوسېده؟

(الف) پېښور (ب) مردان (ج) سوات (د) اکوړه خټک

۴۶. غني خان د کومې ژبې شاعر و؟

(الف) اردو (ب) فارسي (ج) پښتو (د) عربي

۴۷. متضاد څه ته وايي؟

(الف) مخالف معنی لرونکو ټکو ته (ب) يو شان ټکو ته (ج) شعر ته (د) کيسې ته

۴۸. د «سحر» متضاد څه دی؟

(الف) سهار (ب) ورځ (ج) شپه (د) مانښام

۴۹. د «تياره» متضاد څه دی؟

(الف) رڼا (ب) شپه (ج) ورځ (د) مانښام

۵۰. د «سپرلي» متضاد څه دی؟

(الف) ژمی (ب) اوړی (ج) منی (د) پسرلی

معروضي سوالات (۵۱–۶۰)

۵۱. محاوره څه ده؟

(الف) شعر (ب) هغه ټکي چې معنی يې له لفظي معنی څخه بېله وي (ج) کيسه (د) مضمون

۵۲. «سترګې په لار» محاوره څه معنی لري؟

(الف) خوب کول (ب) تګ کول (ج) لوستل (د) په تمه اوسېدل

۵۳. په ټکو کښې ۷۰۰۰ څنګه ليکل کېږي؟

(الف) اوه زره (ب) اووه زره (ج) اته زره (د) نهه زره

۵۴. په ټکو کښې ۹۵۰۰ څنګه ليکل کېږي؟

(الف) اته زره پينځه سوه (ب) لس زره پينځه سوه (ج) نهه زره پينځه سوه (د) اووه زره پينځه سوه

۵۵. پښتو (انتخابي) نهم جماعت پرچه څو نمبرې ده؟

(الف) ۷۵ (ب) ۵۰ (ج) ۶۰ (د) ۱۰۰

۵۶. معروضي برخه څو نمبرې ده؟

(الف) ۱۰ (ب) ۲۰ (ج) ۲۵ (د) ۱۵

۵۷. مختصر سوالات څو نمبرې دي؟

(الف) ۲۴ (ب) ۳۶ (ج) ۳۰ (د) ۴۰

۵۸. اوږد سوالات څو نمبرې دي؟

(الف) ۱۶ (ب) ۲۰ (ج) ۲۴ (د) ۳۲

۵۹. د پرچې ټول وخت څو ساعته دی؟

(الف) ۲ (ب) ۳ (ج) ۴ (د) ۵

۶۰. د مسلمانانو مبارکې شپې څو دي؟

(الف) درې (ب) څلور (ج) پنځه (د) شپږ

معروضي سوالات (٦١–٧٠)

٦١. «اجرک» د کومې سیمې مشهوره چادر ده؟

(الف) سندھ (ب) پنجاب (ج) بلوچستان (د) خیبر پختونخوا

٦٢. د پېښور مشهور خوراک کوم دی؟

(الف) بریاني (ب) کڑاهي (ج) پلاو (د) چپلي کباب

٦٣. د یثرب نوم وروسته څه شو؟

(الف) مدینه (ب) مکه (ج) طائف (د) جدې

٦٤. رسول الله د ښځو په اړه په خطبه حجة الوداع کښې څه وفرمایل؟

(الف) له هغوی سره بد سلوک وکړئ (ب) له هغوی سره ښه سلوک وکړئ (ج) هېڅ یې ونه ویل (د) له هغوی څخه لرې اوسئ

٦٥. د زمزم چینې کیسه له چا سره تړلې ده؟

(الف) حضرت مریم (ب) حضرت آسیه (ج) حضرت ساري (د) حضرت هاجرې

٦٦. د سوات سیند له کومې وادۍ څخه تېریږي؟

(الف) چترال (ب) دیر (ج) بونیر (د) سوات

٦٧. اهرام د نړۍ له کومو عجایبو څخه یو دی؟

(الف) پنځو عجایبو (ب) اوو عجایبو (ج) لسو عجایبو (د) درېو عجایبو

٦٨. د پاکستان قومونه د کوم اساسي قانون لاندې ژوند کوي؟

(الف) دوه اساسي قانونه (ب) درې اساسي قانونه (ج) یو اساسي قانون (د) هېڅ قانون نشته

٦٩. حضرت بلال رضی الله عنه د فتحې مکې په ورځ چېرته اذان ورکړ؟

(الف) په مسجد نبوي کښې (ب) په بازار کښې (ج) په غر کښې (د) د کعبې پر بام

٧٠. خدائي خدمتګار تحریک بنسټ په څه و؟

(الف) جګړه (ب) سوداګري (ج) سیاست (د) عدم تشدد او خدمت

معروضي سوالات (۷۱–۸۰)

۷۱. رحمان بابا د کوم ښار اوسېدونکی و؟

(الف) مردان (ب) پېښور (ج) سوات (د) کوهاټ

۷۲. «د عمل قوت» نظم کې شاعر څه وایي؟

(الف) په خبرو قومونه جوړېږي (ب) په شتمنۍ قومونه جوړېږي (ج) په جګړه قومونه جوړېږي (د) په عمل قومونه جوړېږي

۷۳. ټپې په کومو ځایونو کښې ویل کېږي؟

(الف) غونډو او میلو کښې (ب) ښوونځي کښې (ج) دفتر کښې (د) بازار کښې

۷۴. د «روان» متضاد څه دی؟

(الف) تګ (ب) منډه (ج) ولاړ (د) ناست

۷۵. په ټکو کښې ۴۴۵۱ څنګه لیکل کېږي؟

(الف) څلور زره څلور سوه یو پنځوس (ب) څلور زره پینځه سوه یو پنځوس (ج) درې زره څلور سوه یو پنځوس (د) پنځه زره څلور سوه یو پنځوس

۷۶. د غني خان د شاعرۍ موضوعات کوم دي؟

(الف) جګړه او سیاست (ب) مینه، ښکلا او طبیعت (ج) سوداګري (د) ساینس

۷۷. پریشان ختک د کومې شعري مجموعې لیکوال دی؟

(الف) دیوان (ب) زېر کلونه (ج) ګلستان (د) کلیات

۷۸. سوات د خپلې کومې ښکلا له امله مشهور دی؟

(الف) صنعتي ښکلا (ب) سوداګري (ج) سیاست (د) طبیعي ښکلا

۷۹. د «منی» متضاد څه دی؟

(الف) سپرلي (ب) ژمی (ج) اوړی (د) پسرلی

۸۰. په ټکو کښې ۸۷۸۰ څنګه لیکل کېږي؟

(الف) اته زره اووه سوه اته اتیا (ب) اته زره اووه سوه اتیا (ج) اووه زره اووه سوه اتیا (د) نهه زره اووه سوه اتیا

مختصر سوالات (۱–۱۲)

پوښتنه: یثرب د کوم ښار پخوانی نوم دی؟

ځواب: یثرب د مدینې منورې پخوانی نوم دی.

پوښتنه: خطبه حجة الوداع چېرته او کله وفرمایل شوه؟

ځواب: د عرفات په میدان کښې، په ۱۰ هجري کښې وفرمایل شوه.

پوښتنه: حضرت اسماعیل علیه السلام د چا زوی و؟

ځواب: د حضرت ابراهیم علیه السلام زوی و.

پوښتنه: سوات ولې مشهور دی؟

ځواب: سوات د خپلې طبیعي ښکلا، سیندونو او سیاحت له امله مشهور دی.

پوښتنه: اهرام د چا قبرونه وو؟

ځواب: اهرام د فرعونانو قبرونه وو.

پوښتنه: د پاکستان قومي ژبه کومه ده؟

ځواب: اردو د پاکستان قومي ژبه ده.

پوښتنه: حضرت بلال رضی الله عنه د اسلام لومړی څه و؟

ځواب: حضرت بلال رضی الله عنه د اسلام لومړی موذن و.

پوښتنه: خدائې خدمتګار تحریک چا پیل کړ؟

ځواب: خان عبدالغفار خان (باچا خان) پیل کړ.

پوښتنه: رحمان بابا څوک و؟

ځواب: رحمان بابا د پښتو ژبې ستر صوفي شاعر و.

پوښتنه: ټپه څه ده؟

ځواب: ټپه د پښتو لوک شعر یوه بڼه ده چې دوه کرښې لري.

پوښتنه: «زېر کلونه» د چا شعري مجموعه ده؟

ځواب: «زېر کلونه» د پریشان خټک شعري مجموعه ده.

پوښتنه: غني خان د چا زوی و؟

ځواب: غني خان د باچا خان زوی و.

مختصر سوالات (۱۳–۲۴)

پوښتنه: قلندر مومند کوم کتاب لیکلی دی؟

ځواب: قلندر مومند «وحدت الوجود اور بک بینګ» کتاب لیکلی دی.

پوښتنه: متضاد څه ته وایي؟

ځواب: متضاد هغه ټکي دي چې معنی یې یو له بل سره مخالف وي.

پوښتنه: د «سحر» متضاد څه دی؟

ځواب: د «سحر» متضاد «مابنام» دی.

پوښتنه: محاوره څه ده؟

ځواب: محاوره هغه ټکي دي چې معنی یې له لفظي معنی څخه بېله وي.

پوښتنه: په ټکو کښې ۷۰۰۰ څنګه لیکل کېږي؟

ځواب: په ټکو کښې ۷۰۰۰ «اووه زره» لیکل کېږي.

پوښتنه: پښتو (انتخابي) پرچه څو نمبرې ده؟

ځواب: پښتو (انتخابي) پرچه ۷۵ نمبرې ده.

پوښتنه: معروضي برخه څو نمبرې ده؟

ځواب: معروضي برخه ۱۵ نمبرې ده.

پوښتنه: مختصر سوالات څو نمبرې دي؟

ځواب: مختصر سوالات ۳۶ نمبرې دي.

پوښتنه: اوږد سوالات څو نمبرې دي؟

ځواب: اوږد سوالات ۲۴ نمبرې دي.

پوښتنه: انصارو رسول الله ته څه وکړل؟

ځواب: انصارو رسول الله او مهاجرینو ته هرکلی ووایه او خپلې کورنۍ او شتمنۍ یې ورسره شریکې کړې.

پوښتنه: د خطبې حجة الوداع یو مهم سبق ولیکئ.

ځواب: ټول مسلمانان سره ورونه دي.

پوښتنه: حضرت اسماعیل علیه السلام د پلار حکم ته څه ځواب ورکړ؟

ځواب: هغه د پلار حکم ومنلو او صبر یې وکړ.

مختصر سوالات (۲۵–۳۰)

پوښتنه: د سوات مرکز کوم ښار دی؟

ځواب: مینګوره د سوات مرکز دی.

پوښتنه: تر ټولو لوی هرم د چا دی؟

ځواب: د خوفو هرم تر ټولو لوی دی.

پوښتنه: د پاکستان قومونه څنګه سره تړلي دي؟

ځواب: د ګډ دین، ګډ تاریخ، قومي ژبې او یو اساسي قانون له لارې سره تړلي دي.

پوښتنه: حضرت بلال رضی الله عنه چا آزاد کړ؟

ځواب: حضرت ابوبکر صدیق رضی الله عنه هغه آزاد کړ.

پوښتنه: د تحریک غړو ته ولې «سره کمیس» ویل کېده؟

ځواب: ځکه چې هغوی سره کمیسونه اغوستل.

پوښتنه: د رحمان بابا د شاعرۍ مرکزي موضوعات کوم دي؟

ځواب: د الله مینه، انسانیت، عاجزي او سوله.

اوڼد سوالات (۱–۵)

سوال: د یثرب خاورې ولې دومره عزت لري؟

ځواب: یثرب د مدینې منورې پخوانی نوم دی. کله چې رسول الله صلی الله علیه وسلم له مکې څخه هجرت وکړ، نو یثرب ته راغی. د یثرب خلکو (انصارو) رسول الله ته هرکلی ووایه او خپلې کورنۍ او شتمنۍ یې ورسره شریکې کړې. په یثرب کښې د اسلام لومړی مرکز جوړ شو او مسجد نبوي جوړ شو. د یثرب خاورې ته دا عزت ورکړل شو چې د رسول الله صلی الله علیه وسلم روضه پکښې ده. له همدې امله یثرب د اسلام دوهم مقدس ښار دی.

سوال: خطبه حجة الوداع مهم ټکي ولیکئ.

ځواب: خطبه حجة الوداع په ۱۰ هجري کښې د عرفات په میدان کښې وفرمایل شوه. په دې خطبه کښې رسول الله وفرمایل چې د انسان وینه، مال او عزت یو پر بل حرام دی. هېڅ عرب پر عجمي او هېڅ عجمي پر عرب برتري نه لري، مګر په تقوا کښې. د ښځو حقوق ادا کړئ او له هغوی سره ښه سلوک وکړئ. ټول مسلمانان سره وروڼه دي. قرآن او سنت مضبوط ونیسئ، کله به ګمراه نه شئ. دا خطبه د اسلام د بنسټیزو اصولو او د انسانانو د حقوقو بشپړ اعلان دی.

سوال: د حضرت اسماعیل علیه السلام د قربانۍ کیسې څخه څه سبق ترلاسه کېږي؟

ځواب: حضرت اسماعیل علیه السلام د حضرت ابراهیم علیه السلام زوی و. کله چې حضرت ابراهیم علیه السلام په خوب کښې ولیدل چې خپل زوی قربانوي، نو حضرت اسماعیل علیه السلام یې ومنله او صبر یې وکړ. الله تعالی د هغه په ځای یو پسه قرباني کړ. له دې کیسې څخه دا سبق ترلاسه کېږي چې د الله حکم منل، صبر کول او په الله توکل کول د مومن نښې دي. قرباني یوازې د مال نه، بلکې د خپلې خوښې او ارادې قرباني هم ده.

سوال: سوات د سیاحت لپاره ولې مهم دی؟

ځواب: سوات د خیبر پختونخوا یوه ښکلې وادۍ ده. د سوات سیند له دې وادۍ څخه تېریږي او ځمکې شنه کوي. سوات د خپلې طبیعي ښکلا، شنو غرونو، میوو او سیاحت له امله مشهور دی. مینګوره د سوات مرکز دی او مالم جبه د هغه مشهور سیاحتي ځای دی. سوات د ګندهارا لرغوني تمدن مرکز هم پاتې شوی دی. هر کال زرګونه سیاحان سوات ته راځي.

سوال: د مصر اهرامو په اړه تفصیل ولیکئ.

ځواب: د مصر اهرام د نړۍ تر ټولو لرغوني او مشهور ودانۍ دي. اهرام د مصر په ګیزه کښې دي او د فرعونانو قبرونه وو. تر ټولو لوی هرم د خوفو هرم دی. اهرام شاوخوا څلور نیم زره کاله پخواني دي او د ډبرو له لویو ټوټو څخه جوړ شوي دي. اهرام د انسان د هنر، محنت او صبر ستر ثبوت دی او د نړۍ له اوو عجایبو څخه یو دی.

اوږد سوالات (۶–۱۰)

سوال: د پاکستان د قومونو یووالی ولې مهم دی؟

ځواب: په پاکستان کښې پنجابیان، پښتانه، سندهیان، بلوڅان او نور قومونه اوسي. د ټولو قومونو کډ دین اسلام دی، اردو قومي ژبه ده او ټول قومونه د یو اساسي قانون لاندې ژوند کوي. د قومونو ترمنځ وروروليو او یووالی د هېواد ځواک دی. پرته له یووالي هېواد پرمختک نه شي کولی. د هر قوم خپله ژبه، کلتور او رواجونه د پاکستان ښکلا ده.

سوال: حضرت بلال رضی الله عنه ژوند او قربانۍ په اړه ولیکئ.

ځواب: حضرت بلال رضی الله عنه د حبشې اوسېدونکی و او د امیه بن خلف غلام و. د اسلام په راوړلو یې د خپل مالک سخت ظلمونه وزغمل او «احد، احد» یې ویل. حضرت ابوبکر صدیق رضی الله عنه هغه واخیست او آزاد یې کړ. حضرت بلال رضی الله عنه د اسلام لومړی موذن و او د فتحې مکې په ورځ هغه د کعبې پر بام اذان ورکړ. د هغه ژوند د صبر، استقامت او وفادارۍ بېلګه ده.

سوال: خدائي خدمتګار تحریک په اړه تفصیل ولیکئ.

ځواب: خدائي خدمتګار تحریک خان عبدالغفار خان (باچا خان) پیل کړ. د دې تحریک بنسټ په عدم تشدد او خدمت و. د تحریک غړي سره کمیسونه اغوستل، له همدې امله ورته «سره کمیس» هم ویل کېده. باچا خان پښتنو ته د تعلیم، یووالي او خدمت سبق ورکړ. دا تحریک د پښتنو د سیاسي او ټولنیزې بیداریۍ لپاره کار وکړ. باچا خان ته «د سرحد ګاندي» هم ویل کېږي.

سوال: رحمان بابا د پښتو ادب کښې څه ځای لري؟

ځواب: رحمان بابا (۱۶۳۲–۱۷۰۶) د پښتو ژبې ستر صوفي شاعر و. هغه په ۱۷مه پېړۍ کښې په پېښور کښې اوسېده. د هغه دیوان د پښتو ادب یو ستر خزانه ده. د هغه شاعرۍ مرکزي موضوعات د الله مینه، انسانیت، عاجزي او سوله دي. د هغه شاعري نن هم د پښتو ژبې مینه والو ته لارښوونه کوي.

سوال: ټپې د پښتو ادب کښې څه اهمیت لري؟

ځواب: ټپه د پښتو لوک شعر یوه مشهوره بڼه ده. ټپه دوه کرښې لري او په غوندو، میلو او جشنونو کښې ویل کېږي. د ټپو موضوعات مینه، زړورتیا، جلاوطني او وطن دي. ټپې د پښتو کلتور او ادب یوه ژوندۍ برخه ده او د خلکو د احساساتو او ژوند انځور وړاندې کوي.

اوږد سوالات (۱۱–۱۲)

سوال: متضاد او محاورې څه دي؟ مثالونه ورکړئ.

ځواب: متضاد هغه ټکي دي چې معنی يې يو له بل سره مخالف وي، لکه: سحر او ماښام، تياره او رڼا، سپرلي او منی، روان او ولاړ. محاوره هغه ټکي يا جمله ده چې معنی يې له لفظي معنی څخه بېله وي، لکه: «سترګې په لار» يعني په تمه اوسېدل، «زړه ماتېدل» يعني غمجن کېدل، «لاس تر کاره کول» يعني کار شروع کول. متضاد او محاورې ژبه ښکلې او اغېزمنه کوي.

سوال: د «د عمل قوت» نظم مرکزي خيال تشريح کړئ.

ځواب: د «د عمل قوت» نظم مرکزي خيال دا دی چې قومونه په خبرو نه، بلکې په عمل جوړېږي. شاعر وايي چې انسان دې په خپل ځان کښې د عمل قوت پيدا کړي او په محنت سره خپلې موخې ته ورسېږي. يوازې خبرې کول هېڅ نه بدلوي، عمل کول بدلون راولي. محنت، صبر او عمل د کاميابۍ لار ده.

جوابي کليد — معروضي سوالات

۱ـ ب	۲۱ـ ج	۴۱ـ ب	۶۱ـ الف
۲ـ الف	۲۲ـ د	۴۲ـ الف	۶۲ـ د
۳ـ ج	۲۳ـ الف	۴۳ـ ج	۶۳ـ الف
۴ـ د	۲۴ـ ب	۴۴ـ الف	۶۴ـ ب
۵ـ ج	۲۵ـ ج	۴۵ـ د	۶۵ـ د
۶ـ ج	۲۶ـ د	۴۶ـ ج	۶۶ـ د
۷ـ الف	۲۷ـ ج	۴۷ـ الف	۶۷ـ ب
۸ـ ج	۲۸ـ ب	۴۸ـ د	۶۸ـ ج
۹ـ ب	۲۹ـ د	۴۹ـ الف	۶۹ـ د
۱۰ـ د	۳۰ـ الف	۵۰ـ ج	۷۰ـ د
۱۱ـ ج	۳۱ـ ب	۵۱ـ ب	۷۱ـ ب
۱۲ـ ب	۳۲ـ د	۵۲ـ د	۷۲ـ د
۱۳ـ الف	۳۳ـ ج	۵۳ـ ب	۷۳ـ الف
۱۴ـ د	۳۴ـ الف	۵۴ـ ج	۷۴ـ ج
۱۵ـ ج	۳۵ـ ب	۵۵ـ الف	۷۵ـ الف
۱۶ـ ب	۳۶ـ الف	۵۶ـ د	۷۶ـ ب
۱۷ـ د	۳۷ـ ج	۵۷ـ ب	۷۷ـ ب
۱۸ـ الف	۳۸ـ د	۵۸ـ ج	۷۸ـ د
۱۹ـ الف	۳۹ـ الف	۵۹ـ ب	۷۹ـ الف
۲۰ـ ب	۴۰ـ ج	۶۰ـ ج	۸۰ـ ب

پای: دا نوټونه اصلي مواد دي. خپل کتاب سره يې پرتله کړئ او د بورډ د وروستيو پرچو پوښتنې هم حل کړئ. بريالیتوب دې ستاسو وي.